

דברי מאיר

מאוצרותיו של הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד
כסלו התשפ"ד
גליון מס' 66

השיעור השבועי בהלכה ואגדה
של מורנו הרב שליט"א
א"י"ה מידי יום רביעי בשעה 18:15
בבנין הישיבה הגדולה 'חכמת שלמה'
רח' החיד"א 21, בית וגן - ירושלים

אמר רבי מאיר

המאמר הזה שיי
ממורנו שליט"א

מערכות ההגנה של ישראל

< חודש של ישועות בע"ה!

אנחנו נכנסים כעת לחודש כסלו שבו חל חג החנוכה, והחודש הזה הוא חודש של אור שבעז"ה יביא ישועות וגאולות לעם ישראל, והענין הוא שכל החודש נמשך אחרי החג שבתוכו - וכמו שאמרתי כבר פעמים רבות, וממילא כשחל בו חג גדול ומאיר כמו חג החנוכה, וודאי שהוא משפיע על כל החודש!

< "מגנא ומצלא"

כבר סיפרתי פעמים רבות מה ששמעתי פעם מכ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א על הרה"ק ר' יעקב יצחק זיע"א - "החזנה מלובלין" שהגיעו אליו פעם קבוצה של יהודים מאחת העיירות שהיה להם מוסר ל"ע (שמוסר ממון ישראל לגויים) והיה להם צער גדול ממנו, והנה חטא זה של מסירה הוא חמור מאוד, וכמאמר הגמרא בסנהדרין: "המוסרין וכו' מורידין ולא מעלין", והתשובה קשה עליו למאד וכמו שכתב הרמב"ם (הל' תשובה) שהרי אינו יודע במי הוא פגע וממי לבקש סליחה! וכדאיתא במשנה (סוף יומא): "את זו דרש ר' אלעזר בן עזריה מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" - עבירות שבין אדם למקום יום הכיפורים מכפר עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו" - והביאו את הקוויטל [פיתקא הכוללת את שם האיש ואמו] שלו והמנהג היה שה"חזנה" היה רואה את הפתק ולבד הוא היה מבין מה צריך אותו האיש הרשום בו, והנה, כשהוא ראה את הפיתקא הזאת הוא אמר מיד: "היהודי הזה מאיר בכל העולמות!" האנשים יצאו במפח נפש וחזרו לעירם, והתברר שבאותו

הזמן הוא הדליק את נרות החנוכה, ובנינו זאת ואפילו אדם כ"כ רחוק היה מאיר באור נרות החנוכה! [יש גירסאות שמספרים שהגיעו אליו עם שם ה"מוסר" בפעם אחרת שהוא היה עוסק במסירה וה"חזנה" רקק בבזז כשראה את שמו]. ואיתא בגמרא סוטה (כ"א): "א"ר יוסף מצוה בעינדא דעסיק בה מגנא ומצלא בעינדא דלא עסיק בה אגוניי מגנא אצולי לא מצלא תורה בין בעינדא דעסיק בה ובין בעינדא דלא עסיק בה מגנא ומצלא", וא"כ רואים את חשיבות המצווה שמגינה ומצילה בשעה שעוסקים בה, וזה סוד המעשה הנ"ל.

< הקשר בין חנוכה ללימוד תורה

ואמנם תורה היא גדולה ממנה וכמו שרואים שם בגמרא, וכדאיתא במשנה פאה (פ"א מ"א): "ותלמוד תורה כנגד כולם", ומי לנו גדול בזה מחג החנוכה שאיתא בגמרא שבת (כ"ג): "אמר רב הונא הרגיל בנר הויין ליה בניי תלמידי חכמים", וכן פסק הרמב"ם (פ"ה מה' שבת ה"א) ופרש"י: "בניי תלמידי חכמים - דכתיב (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור על ידי נר מצוה דשבת וחנוכה בא אור דתורה", ומבואר שחנוכה קשור לתורה ועל ידו בא אור התורה שהיא מגנא ומצלא תמיד וכו', וכמו שהאר"י בספה"ק "שפת אמת" שע"י נרות החנוכה וההתבוננות בהם זוכים לזיכרון התורה, והוא מאריך בזה שם בסוד גדול, עיי"ש.

< אמונה ובטחון

עוד עניין גדול יש בחנוכה והוא עניין החיזוק בביטחון ואמונה בה' יתברך שהרי אומרים ב"על הניסים": "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים וזדים ביד עוסקי תורתך" - ונראה לי שרצה לרמוז כאן ב' דברים:

א. עניין האמונה והביטחון בה' יתברך וכמאמר הנביא: "לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות", וכן כתוב בספר תהילים: "שקר הסוס לתשועה וברוב חילו לא ימלט הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב" ומבואר שאפילו אם יש רבים שנלחמים מול מעטים - וכמו שכולנו שמענו כעת במלחמה האחרונה שיכולים לשבת יום שלם חמשה רוצחים עם אישה זקנה אחת שבוטחת בה' והיא ניצולת!... וכן עניין גיבורים ביד חלשים, שעניינו הוא כנ"ל.

ב. המשיך ואמר: "וזדים ביד עוסקי תורתך" לרמוז להנ"ל שרק התורה היא שמגינה עלינו וכגמ' הנ"ל, וממילא מה שנצחו החלשים את הגיבורים והמעטים את הרבים זה בכוח התורה - ואת זה מסמל לנו הנר הקטן הזה שהוא רומז על הנצחיות של כלל ישראל שאוחז בתורה ובמצוות בכל כוחו ולא נכבה לא מרוח מצויה ולא מרוח שאינה מצויה.

שיהיה חודש טוב! בשורות טובות! חנוכה שמח! ואור התורה!

אור המצבים

פרקי חיים מרובותינו הקדושים
שיזם פקידת שנתם בהודש זה

ביום ד' כסלו חל היארצייט של הרה"ק ר' יעקב דוד מאמשינוב זיע"א - "האדמו"ר הראשון מאמשינוב", נפטר לפני יותר ממאה שנה (תרל"ח), ובנו של הרה"ק ר' ישראל יצחק מוורקא זיע"א, היה לו אהבת ישראל גדולה, ונהרו אליו אלפים ורבות, זיע"א.

י"ג כסלו - חל היארצייט של הרה"ק ר' ישראל ממודליץ זיע"א - האדמו"ר הראשון ובעל "דברי ישראל" (נפטר תרפ"א). הלחין ניגונים רבים ורבים השיב מעוון דרך ניגוניו. לא אמנע מלומר מה שדרשתי בליל ש"ק חיי שרה תש"פ ב"עונג שבת" (ראה "פניני מאיר") מספרו "דברי ישראל", על מה שמסופר על אליעזר עבד אברהם שראה שעולים המים לקראתה [בדרך אגב, עיי"ש ב"שפתי חכמים", ואמר לי הר"ר מרדכי פרנקל שיחי' דיוק נפלא ליה, שכתוב בפסוק לפני "ותמלא כדה ותעל", ומזה רואים שעלו המים לקראתה, שלקמן כתוב "ותשאב" וכו' וכאן מילאה בלי לשאוב, ומזה משמע שעלו המים לקראתה] - ולכאורה אחרי כזה מופת צריך לחטוף אותה לשידוך? ואמר ה"דברי ישראל": "כל המופתים לא יעזרו אם אין מידות טובות", ולכן רצה לבדוק מדותיה אם תשקוהו מים. זיע"א.

ח"י כסלו חל היארצייט של הרה"ק ר' ברוך ממזיבז זיע"א - נכדו של מרן הבעש"ט זיע"א, שנפטר לפני יותר ממאתים שנה (תקע"ב). הבעש"ט חיבב מאד וקרא לו "בבא קמא" - שזה ר"ת "ברוך בן אידל, קדוש מרחם אימול". היה נערץ על כל גדולי החסידות, והיה עובד ה' בגבורה ובתקפות. מסופר עליו, שפעם נתארח אצלו שד"ר מא"י שבא לאסוף כסף בח"ל, וישב אצלו בליל ש"ק, וכשהגיעו בזמירות למילים: "אוהבי ה' המחכים לבנין אריאל" [שמיסוד מהראשונים] געה האורח בבכיה - שנזכר בחורבן בית המקדש, והיטו הרה"ק ר"ב ואמר לו: "אוהבי ה' המחכים לבנין אריאל" - ומתאבלים על החורבן, אעפ"כ "ביום השבת קודש שישו ושמחו כמקבלי מתן נחליאל" - ואין להתאבל בשבת על החורבן. ידוע, שכל צדיק הדור העירכו את הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, ולהרה"ק ר"ב היה טענות עליו, וכשנפטר רל"י בא חסיד אחד להודיעו על פטירתו, נאנח הצדיק, וכששאלוהו אמר שתמיד היה קיטרוג על רל"י בשמים מהסטרא אחרא, כיון שתמיד לימד סגוריה על עם ישראל, ולכן הרה"ק ר"ב היה אומר עליו ביקורת כדי שלא ידוק לו, ולא שהיה גזוז ח"ו. זיע"א.

ביום ט"ו כסלו חל היארצייט של הרה"ק ר' דב בער ממעזריטש זיע"א - "המגיד" (נפטר בתקנ"ג). בתחילה היה מתנגד לחסידות, והיה עמל בתורה ות"ח גדול מאד, והיה חולני ל"ע, ושמע שיש בעולם את מרן הבעש"ט זיע"א ואמר שישע אליו כדי שירפאו מחוליו. וכשהגיע לבית מרן הבעש"ט זיע"א - אמר הבעש"ט: "הגיע לכאן מגורה עם קניי, וכעת צריך להדליק בה את האש", ונהפך לגדול תלמידיו והעמיד כל החסידות בדור הבא. זיע"א.

תוצבה

מתוך 'השיעור השבועי' של מוה"ר שליט"א:
ו' - ג' - כ' - כסלו תש"פ - גליון מס' 100-101-102

